

NYHEDSBREV

September 2005

10. årgang

Nr. 4

Medlemsmøde 3. oktober kl. 19.00

Vi prøver stadig at få fat i en foredragsholder til medlemsmødet i oktober. Vi ser på et par muligheder, men vi har endnu ingen bekræftelse på en foredragsholder. Hvis det ikke lykkes at få fat i nogen til medlemsmødet i oktober vil vi i stedet satse på mødet d. 7. november.

Vi vil dog opfordre jer til at møde talstærkt op til mødet i oktober selv om det ikke skulle lykkes med en foredragsholder.

Ud over et eventuelt foredrag vil mødet dreje sig om Rørby-projektet. Der er for alvor ved at ske noget i værftet. Der er blevet målt op og markeret til spanter på gulvet og der er ved at blive lavet og opsat spånpladeskabeloner mellem hvert spant.

Rørby-projektet

Vi har besluttet at lave en mappe om Rørby-projektet ligesom den mappe vi har om Hjortspringbåden.

Mappen får en forside og ryg, der matcher den anden mappe.

Mappen kommer til at indeholde de rapporter, der foreløbig er skrevet om Rørby-projektet. Alle disse rapporter er i forvejen udsendt sammen med nyhedsbrevet, men vi sætter dem alligevel i mappen.

Mappen er gratis for medlemmerne og kan afhentes i Lindeværftet til medlemsmøder eller tirsdag aftener. De første 50 mapper er klar til medlemsmødet 3. oktober.

Hvis man ikke har mulighed for at afhente mappen i Lindeværftet kan man få den tilsendt mod betaling af leveringsomkostninger på 50 kr. indenlands og 110 kr. udenlands. Opkrævningen vil blive tilsendt sammen med mappen. De, der ønsker mappen tilsendt, kan sende en mail til

kasserer@hjortspring.dk eller formand@hjortspring.dk

eller ringe til

J.J. Kjær Rasmussen, 74 45 06 27 eller Leif Stig Andersen, 74 45 64 49

På bestyrelsens vegne
Leif Stig Andersen

Rørby-projektet

Nu da vi har fået sparket gang i den fysiske aktiviteter omkring Rørbyskibet skal vi jo ikke glemme, at vores laugs kendemærke er blevet kvaliteten af vores arbejde i form af studier i historien om Hjortspringbåden, konstruktionen og afprøvningen af båden, dokumentation osv.

Det er derfor også vigtigt at vi får sat gang i andre aktiviteter omkring Rørbyskibet for at det ikke 'kun' skal blive et skib – men et skib med historie og dokumentation, for at vi måske på sigt kan få overbevist arkæologerne om at der virkelig har eksisteret læderbåde i bronzealderen.

Vi skal altså have sat gang i nogle forskellige arbejdsgrupper, som vi også etablerede da vi startede på Hjortspringbåden for efterhånden 14 år siden.

Indholdsfortegnelsen i den nye Rørby-mappe afspejler hvilke arbejdsgrupper vi har brug for:

Historisk baggrund med emner som "Vareudvekslinger i Skandinavien i bronzealderen", "Helleristninger", "Bronzealderen på Als", "100-årskrigen – skind eller træ"

Konstruktion med emner som "Overordnet struktur", "Forstævn", "Agterstævn", "Spanter", "Spændtov", "Vægte", "Spændingsberegninger", osv.

Hydrostatiske og –dynamiske beregninger med emner som "Vædet overflade", "Displacement", "Metacenterberegninger", "Friktionsmodstand", "Anden modstand", "Effektforbrug", osv.

Bådtømmer, materialer, samlingsmetoder med emner som "Fremskaffelse", "Materialer og deres karakteristika", "Formningsmetoder", "Surringsmetoder", "Samlinger og belastningsprøver", osv.

Læderhuden med emner som "Skindproduktion i bronzealderen", "Garvning i oldtiden", "Mekanismen at garve", "Beskrivelse af det anvendte læder", "Tætning af læderet ved indfedtning", "Trækstyrke af læderet", "Krybning", Syning – stingtype, sytråds materiale, styrke, tætning", osv.

Værktøj med emner som "Værktøj i bronzealderen", "Fremstilling og afprøvning af bronzeøkser", osv.

Bygning – Fremstilling af rafteskelet, spanter, bøjning af horn, syning af læderhud, osv.

Der er altså arbejde både til dem, der har lyst til at være med i det fysiske arbejde med at bygge båden og til dem, der mere interesserer sig for det teoretiske omkring historien og konstruktionen af båden.

Vi håber at I har lyst til at deltage i dette arbejde og hvis I kender nogle i jeres omgangskreds, der kunne have lyst (gerne nye medlemmer), så skub lidt til dem, så de kommer med i arbejdet.

Mød frem på medlemsmødet i oktober eller kom bare en tirsdag aften, hvor der arbejdes i værftet.

På bestyrelsens vegne
Leif Stig Andersen

Kalender

Mandag den 3. oktober kl. 19.

Medlemsmøde

Lørdag den 22. og søndag den 23. oktober kl. 10-16.

Vi deltager i Husflidsudstilling på Sønderborg Slot

Mandag den 7. november kl. 19.

Medlemsmøde

Omkring 1. januar 2006

Stævnestykke og Dans model af Hjortspringbåden vender hjem fra Simrishamn

Mandag den 6. februar kl. 19.

Generalforsamling med efterfølgende medlemsmøde

Leif Stig Andersen

Henvendelse fra Frankfurt

Dear Kjaer Rasmussen,

In spring 2007 the Archaeological Museum in Frankfurt will show an exhibition on Hjortspring. From the Nationalmuseum in Copenhagen we will receive the finds, but the original boat can of course not travel to Germany.

Dr. Lars Jørgensen of the Nationalmuseet and Prof. Carnap-Bornheim of the Museum in Schleswig have recommended me to present the excellent replica of the boat from Hjortspringbådens Laug and they gave me your adress.

My question is: Can the boat borrowed for the time from 1st March to 30th June 2007 to Frankfurt am Main? Our museum is located in the former Karmeliter Kirche, 100 m away from river Main. We would of course bear all costs of transport, logistics, accommodation, insurance and so on. I could imagine that this ship would be a real sensation in Frankfurt. We have had already a couple of exhibitions in Frankfurt with prominent Danish finds from the Nationalmuseet, lastly in our exhibition on Carolingian silver in spring 2005 "Die Macht des Silbers. Karolingische Schätze im Norden".

If there is general acceptance we can discuss the details. I would be very happy if you could give me a positive reply.

With kind regards,

Prof. Dr. Egon Wamers

Archäologisches Museum Frankfurt

Med mellemrum kommer der henvendelser fra den ganske verden om vores eller Tillas deltagelse i forskellige aktiviteter. Ikke alle har ført til noget – af den ene eller den anden årsag (Brest i Frankrig og Sidney).

Ovenstående er en af de henvendelser, som vi vist skal bruge lidt tid på. Bestyrelsen har da også udtrykt interesse for projektet, og Ib Stolberg har på vore vegne svaret, at vi gerne vil forhandle om udleje af Tilia. Det passer jo fint til laugets formål, der taler om udbredelse af kendskabet til Hjortspringfundet og vores arkæologiske historie.

Der er mange ting at drøfte i lauget i den anledning: "Kan/vil vi undvære Tilia i de 4 måneder?", "Hvad skal vi have ud af det, økonomisk?" "Skal vi have en medlemssejls arrangeret dernede?".....

Vi tager det op på medlemsmødet den 3. oktober.

J. J. Kjær Rasmussen

Tilia Alsia's tur til Sottrupskov

Af Ingrid Dall

Kl. 8 (næsten præcis) mødte en snes mennesker op ved værftet og kl. 9.00 (præcis) sejlede Tilia fra Dyvig.

Vi var kun 12 padlere, så det gik ikke så stærkt. Kutteren ALS med skipper Michaelsen og hustru samt søn i en mindre jolle fulgte os, så vi var helgarderede mod vejr og vind. Vejret var overskyet, vinden 4-6 sek./m. (løst sjusset) og det regnede lidt. Ikke det smukkeste vejr, men humøret fejlede ikke noget.

Da Lynges rundet tog Michaelsen jun. os på slæb med jollen. Vinden var tiltagende fra vestnord-vest. Nu gik det strygende til Snogbæk hage. Her blev slæbetovet kappet og vi kom ind til Sottrupskov med anstand og trommeslag.

På afstand kunne vi se SEBBE ALS, som var ankommet dagen før og tættere på øjnede vi også en mindre vikingebåd, som viste sig at være en lillebror til Sebbe ved navn OTTAR.

Vi slæbte Tilia op på stranden kl. 12.30 (det falder mig ind, at vore kære forfædre nok ville have ladet hånt om tidspunkter!).

Det hele var gået så stærkt, at jeg såmænd slet ikke var sulten endnu, men nogle forslugne padlere gik straks i gang med madpakkerne og det smittede.

Over middag brød solen frem, vi havde lige fået stillet salgsboden op, så kom der en byge som lige skulle overstås, derefter havde vi det flotteste vejr, vi kunne ønske.

I eftermiddagens løb havde vi mange interesserede gæster (faktisk flere end forventet) og der blev sejlet 2 ture med Tilia.

Også Sebbe Als sejlede nogle gange. Her var alle velkomne til en tur.

Nydam-folkene viste deres prøvestykke frem og "satte" sig i øvrigt på vores udstillingsborde.

Efter sådan en dag bliver både jernalderfolk og vikinger meget sultne. Da vi havde glemt vores jagtvåben derhjemme, måtte vildsvinestegen hentes helt ovre på øen Als.

Guderne forbarmede sig over os og stilnede vinden så vi kunne sidde helt ud til Alssund mens vi nød vores gode mad og drikke. 41 brave medlemmer satte store mængder af mad og drikke indenbords og hyggen bredte sig. De to, der var kommet fordi de slet ikke kunne undvære os, fik også en lille smule.

Den gode og kammeratlige stemning mellem alle 3 laug blev udtrykt i et forslag fra Vikingehøvdingen om at mødes på denne vis en gang om året. Det var der god tilslutning til.

Ved 10-tiden begyndte det at tynde ud i selskabet. En del kørte hjem (i bil! - hvor uanstændigt - hvad ville vore gæve forfædre ikke ha' tænkt!!).

Jeg lod mig fortælle, at der ikke var ro i vikingelejren før ved 3-tiden. Forklaringen er selvfølgelig, at de er så meget yngre end os.

Søndag morgen var "solen oppe over skovens toppe" længe før der var liv i lejren.

Nu var morgenkaffen det mest interessante - men hvornår?

Jo, ved halv ni tiden kom Erik Eriksen sørme med kaffen i en kæmpe stor suppegryde. Hans veninde havde fået den geniale ide at servere kaffe med potageske.

"Sådan har vi aldrig fået den før". Masser af rundstykker med diverse tilbehør blev sat til livs. Tak for hjælpen til Erik og veninden.

Kl. 9.30 var der afgang med Tilia. Vinden i NV og med kun 6-7 padlere var det umuligt at dreje TILIA så hun kunne nå hen til agterstævnen på ALS, som ville slæbe os hjem (se i øvrigt nyhedsbrev nr. 1 fra i år - side 4). Michaelsen, den gamle søulk, så straks vores nød og bugserede ALS hen til TILIA, så vi kunne få tøjret hende forsvarligt.

Med 6 knob gik det nu mod Dyvig, hvor vi arriverede på slaget 11.00 som beregnet.

Med frisk modvind og høj sol var det en fin-fin tur hjem. Vi skylder familien Michaelsen en stor tak for hjælpen. Det er den flotteste bugsering, vi har oplevet.

Tilia blev padlet ind til slæbestedet, hvor en del medlemmer var parate til at give en hånd med ved optagning og hjemtur. Apropos hjemtur, så må det være en, som havde meget travlt. Vi har vist aldrig løbet så stærkt efter Tilia. Men både vi og hun kom godt i hus efter endnu en oplevelsesrig tur.

Dette var mine oplevelser, har du andre? Lad os høre!

Flyttedag

Af J.J. Kjær Rasmussen

Søndag den 14. august løb sommerens anden ekstraordinære åbningsdag af stabelen. Samtidig var der hektisk aktivitet omkring agterstykket af Nydambåden. De sidste nagler blev sat i rælingsplanken, fastgørelseslæggerne i loftet blev løsnet, og hjulene blev monteret på den solide vogn, der bærer stykket.

Og så skulle vogn med agterstykket ruller ud. "1½ minut", sagde Johannes, da der blev råbt: "kaffe". "Vi skal lige have det rullet udenfor!"

MEN!!!

Den gik ikke. Agterstykket var for bredt!!! Højden var ok, det var tidligere kontrolleret. Ingen havde åbenbart tænkt, at bredden kunne give problemer. Vincent kløede sig i nakken. Peter snakkede om alle de kloge hoveder.

Så kunne vi lige så godt holde kaffe-pause.

Efter pausen så vi på agterstykket der nu stod i smedien. Forslagene var mange: "Kante det skråt ud", "vende det 90 grader, så højden blev bredden", "vælte muren", "save hak i hver side af porten", "save en blok ud af muren i hver side af porten",

Facit blev, at stykket kom ud med hjulene nederst. Billederne her viser, hvordan vi løste problemet. Erstatning for "skaden" på vores bygning må der tales om senere.

Dokumentation af, hvem "skadevolderen" er, har de mange fotografer sørget for.

Agter- og midterstykket af Nydambåden kan nu ses på landbrugs-ejendommen Sottrupskov nr. 13 i den bageste ladebygning på ejendommen.

Så er det ud!

Foto: Mogens Steffensen

Det gik ikke!

Foto: Mogens Steffensen

Så kørte den!

Foto: Mogens Steffensen

Medlemssejlads til Mjels Vig

Af Leif Stig Andersen

Den 11. september var det meningen at arrangementet "En søndag ved søen" skulle have været afholdt på og ved Nordborg Slot. Dette arrangement blev desværre aflyst, men vi besluttede hurtigt at lave en medlemssejlads i stedet.

Så kl. 11.30 mødtes vi i værftet og det var glædeligt at se, at der var en del nye besætningsmedlemmer. Vi fik Tilia trukket ud af værftet – det gik i øvrigt lidt lettere end normalt, fordi portåbningen var blevet gjort bredere i forbindelse med flytningen af Nydam-agterstykket (se artikel om dette).

Klokken 12 var båden i vandet og vi steg ombord og sejlede af sted. Det var et udmærket vejr årstiden taget i betragtning. Der var fralandsvind, så det gik fint ud gennem Dyvig og vi sejlede en tur ud gennem Stegs Gaf, hvor vi kom lidt tæt på en af markeringsbøjerne, men det gik. Vi sejlede lidt længere ud i Dyvig hvor vi vendte og sejlede tilbage igennem Stegs Gaf med kurs mod Mjels Vig.

Vi kunne godt mærke at vi nu fik vinden imod, så det friske tempo faldt en smule. Efter et lille hvil i læ ved indsejlingen til Mjels Vig sejlede vi videre og lagde til ved Johannes Dierichsens bådebro.

Her havde Johannes og hans hjælpere godt gang i grillen og det duftede dejligt af grillede ringriderpølser. Vi fik fortøjet Tilia og gik i land og nød dagens kulinariske højdepunkt. Vi nød de dejlige omgivelser og det gode vejr (og hvilet) en times tid, hvorefter vi atter stævnede ud.

Vi sejlede en tur helt ind i bunden af Mjels Vig og vendte ved lystbådehavnen. Vi sejlede tilbage ud af Mejlsvig og vendte stævnen tilbage mod Dyvig. Vinden havde lagt sig lidt i løbet af dagen, så det gik fint tilbage til landingsstedet. Vi fik Tilia op af vandet og anbragt den på vognen igen. Johannes var kommet tilbage til Dyvig med hans firehjulstrækker, som blev spændt foran vognen, så det gik let tilbage til Lindeværftet.

Alt i alt - en rigtig god dag på vandet.

Ved Johannes bådebro

Foto: Vagn Valbjørn

Pølser ved Johannes

Foto: Vagn Valbjørn

Et smukt syn

Foto: Vagn Valbjørn

Næste nyhedsbrev

Det næste nyhedsbrev udsendes i januar og eventuelle indlæg skal være indsendt ultimo december. Indlæg sendes til Leif Stig Andersen, Fæbrovej 7, Himmark, 6430 Nordborg, e-mail LSAndersen@mail.tele.dk
Lene Bonné Rasmussen, Kirsebærhaven 39, 6430 Nordborg, e-mail bonne@post9.tele.dk

Navne og adresser

Formand: J. J. Kjær Rasmussen, Kirsebærhaven 39, 6430 Nordborg
tlf. 74 45 06 27, e-mail: formand@hjortspring.dk

Næstformand: Jørn A. Jørgensen, Stolbrogade 45, 6430 Nordborg
tlf. 74 45 85 03, e-mail: naestformand@hjortspring.dk

Kasserer: Leif Stig Andersen, Fæbrovej 7, Himmark, 6430 Nordborg
tlf. 74 45 64 49, e-mail: kasserer@hjortspring.dk

Sekretær: Erik Longfors, Runevænget 2, Guderup, 6430 Nordborg
tlf. 74 45 88 11

Øvrige bestyrelse: N. P. Fenger, Søbakken 14, 6430 Nordborg
tlf. 74 45 04 30
Anton Johnsen, Vestertoften 4, Svenstrup, 6430 Nordborg
tlf. 74 45 62 81, e-mail: antonjohnsen@mail.dk

PR: Knud E. Andersen, Bygtoftet 7, Guderup, 6430 Nordborg
tlf. 74 45 63 74, e-mail: kek@andersen.mail.dk
Mogens Steffensen, Enebærvej 2, 6430 Nordborg
tlf. 74 45 19 98, e-mail: pr@hjortspring.dk

Redaktion: Leif Stig Andersen, Fæbrovej 7, Himmark, 6430 Nordborg
tlf. 74 45 64 49, e-mail: LSAndersen@mail.tele.dk
Lene Bonné Rasmussen, Kirsebærhaven 39,
6430 Nordborg, tlf. 74 45 06 27,
e-mail bonne@post9.tele.dk

Lindeværftet: Dyvigvej 11, Holm, 6430 Nordborg

Internet: <http://www.hjortspring.dk>
<http://home6.inet.tele.dk/hjortspr>

Ekstraordinær åbningsdag

Det var måske ikke det helt store antal gæster, der kom på vores ekstraordinære åbningsdag den 5. juni, men nedenstående viser lidt om tilfredsheden hos nogle af de, der kom. Torben har nok byttet lidt om på navnene, men det ændrer jo ikke på hans budskab. Fornøjeligt var det også, at en del medlemmer lagde vejen rundt om Lindeværftet den dag.

J. J. Kjær Rasmussen

Til alle der tog imod os og viste os rundt sønd. den 5. juni 2005!

Det er ikke sikkert I kan huske os, men vi er de syv ældre mennesker der havde aftalt med Jens, at vi ville besøge jer den dag. Vi blev vist rundt af Mogens, blandt mange andre. Det er noget sent jeg skriver til jer, men som alle pensionister havde jeg travlt her i børnenes og børnebørns ferietid.

Vi gik og snakkede om det i flere dage. Når vi mødes kan vi stadig tale om det. Det er ikke alle steder man får sådan en modtagelse. Jeg er personlig glad for det, fordi jeg opnåede mit formål, nemlig at vise de landkrabber, at vise dem igen, at vi har været gode til at bygge skibe og sejle med dem i årtusinder. Synd at det er ved at være historie nu. Vi ønsker jer alle held og lykke med jeres fremragende arbejde for sagen mange venlige hilsener
Torben Abd-el Dayem

DVD'er med Hjortspringfilmen klar til udlevering

Efter en del tekniske problemer – blandt andet rettelse af en fejl i lydsiden – har vi nu modtaget 10 DVD'er. Prisen er 125 kr. for de medlemmer, der har bestilt. Afhentning kan ske om tirsdagen i Lindeværftet eller til medlemsmødet.

J. J. Kjær Rasmussen